

Racibórz

- symbolika przestrzeni miejskiej

21. Pocztaówka z 1899 roku. W zbliżeniu to samo ujęcie co powyżej (te same osoby i pozy), a inny wydawca.

http://pl.wikipedia.org/wiki/Kolumna_Matki_Boskiej_w_Raciborzu

Posąg Immacułaty w Raciborzu (cz. 3)

W poprzednich odcinkach artykułu dotyczącego raciborskiej kolumny maryjnej kilkakrotnie podkreślałem rangę tej wspaniałej, monumentalnej rzeźby, jej znaczenie dla mieszkańców nadodrzańskiego grodu. Owa funkcja symboliczna, związana z podkreślaniem tożsamości religijnej i kulturowej raciborzan, przejawia się m.in. poprzez zespół przekonań (opowieści, podań), które w różny sposób wiążą się z monumentem. Ich wspólnym mianownikiem jest, wynikający z genezy pomnika, motyw nadprzyrodzonej opieki nad miastem. Kolumna jawi się jako znak trwania grodu, gwarantka jego niezniszczalności¹. Świadczy o tym między innymi bardzo silnie zakorzenione w świadomości zbiorowej wierzenie, że jakiegokolwiek naruszenie rzeźby, tym bardziej jej zniszczenie, będzie skutkowało katastrofą dla miasta, a ściślej – spowoduje zatopienie go. Ogromne rozmiary powodzi, jaka nawiedziła Racibórz w 1997 roku, były i nadal są – w nawiązaniu do wspomnianego wierzenia – łączone z pracami remontowymi, prowadzonymi w pobliżu kolumny kilka miesięcy przed nadejściem kataklizmu.

Również fakt, że na całkowicie wypalonym w 1945 roku Rynku ocalała maryjna rzeźba, interpretowany jest przez raciborzan jako opatrnościowy znak nadprzyrodzonej opieki. Tym bardziej, że ze straszliwych zniszczeń wojennych ocalała także jedna kamienica przy Rynku – ta, w której, jak mówi podanie, mieszkała kobieta, przynosząca codziennie do stóp Niepokalanej świeże kwiaty i sprzątająca otoczenie kolumny.

Istnieje również przepowiednia, sugerująca, że ostatnim dniem istnienia świata będzie ten, w którym ani jeden człowiek - mieszkaniec miasta lub ktokolwiek inny - nie przeżegna się nabożnie, mijając raciborską kolumnę maryjną.

Na cokole monumentu umieszczono, jak już podkreślałem, postacie trzech świętych patronów miasta, a wśród nich św. Marcelego, papieża-męczennika z początku IV wieku. W ten sposób rzeźbiarz wyartykułował w kamieniu istotę jednej z najważniejszych raciborskich legend. Głosi ona, że w styczniu 1241 roku miasto zostało uratowane przed niechybną zagładą z rąk Tatarów dzięki nadprzyrodzonemu wstawiennictwu św. Marcelego. O świcie 16 stycznia, w dniu jego liturgicznego wspomnienia, nad oblegającymi Racibórz wojownikami tatarskimi ukazała się ponadnaturalnej wielkości postać w papiejskiej tiarze na głowie, przyodziana w złoty ornat, dzierżąca w podniesionej dłoni olbrzymią kulę, którą kierowała w stronę napastników. Ci, ogarnięci przerażeniem, rzucili się do bezładnej ucieczki, porzucając broń, namioty i żywność. Miasto zostało uratowane, a jego mieszkańcy przyrzekli, że po wieczne czasy będą oni oraz ich potomkowie czcili świętego Marcelego, jako głównego patrona i opiekuna, który w krytycznym dla Raciborza momencie przybył z cudowną odsieczą.

Bogata w przeszłości lista przejawów kultu św. Marcelego w Raciborzu została obecnie sprowadzona do pielęgnowania wśród mieszkańców świadomości, iż jednym ze świętych Strażników raciborskiej Immacułaty jest właśnie zabity za wiarę papież.

dr Janusz Nowak

1. Zob. J. Nowak, Światobliwa Księżniczka i inne opowiadania, Racibórz 2004.

EUNOMIA

miesięcznik raciborskiej Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej

ISSN 1897-2349

nr 5 (36) / maj 2010

▲ W naszej uczelni odbył się Międzynarodowy Obóz Studenckich Kół Naukowych (s. 10).

▼ W ramach Tygodnia Bibliotek wykład wygłosił dr Rajmund Morawski (s.6).

▼ Spotkanie z gwarą łaską (s. 16).

▼ Studenci w Pradze (s. 14).

Foto: G. Habrom-Rokosz

Foto: archiwum PWSZ w Raciborzu

Foto: archiwum PWSZ w Raciborzu

Sen na jawie

↑ **KAZIMIERZ CIEŚLIK**
Zesłanie Ducha Św. Festyn

↑ **HENRYK FOJCIK**
Kapliczka Gotycka, drewno, 200 x 95 cm

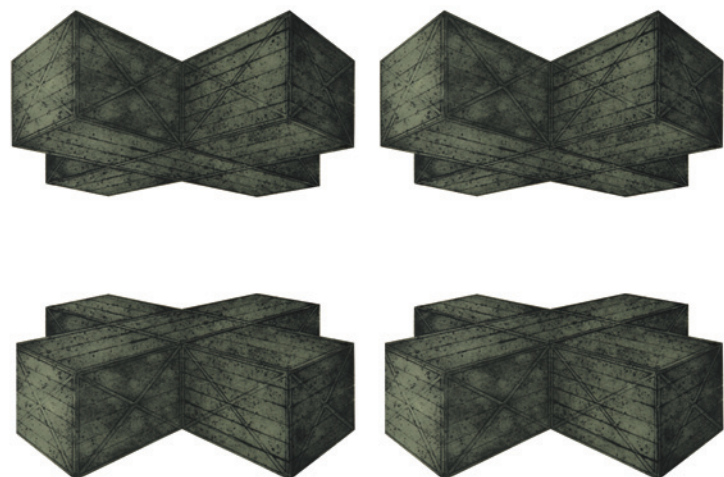
↑ **KAZIMIERZ FRĄCZEK**
Św. Weronika ociera twarz, tempera na desce, 20 x 20 cm

↑ **MAGDALENA GOGÓŁ**
Cień, olej na płótnie, 130 x 180 cm

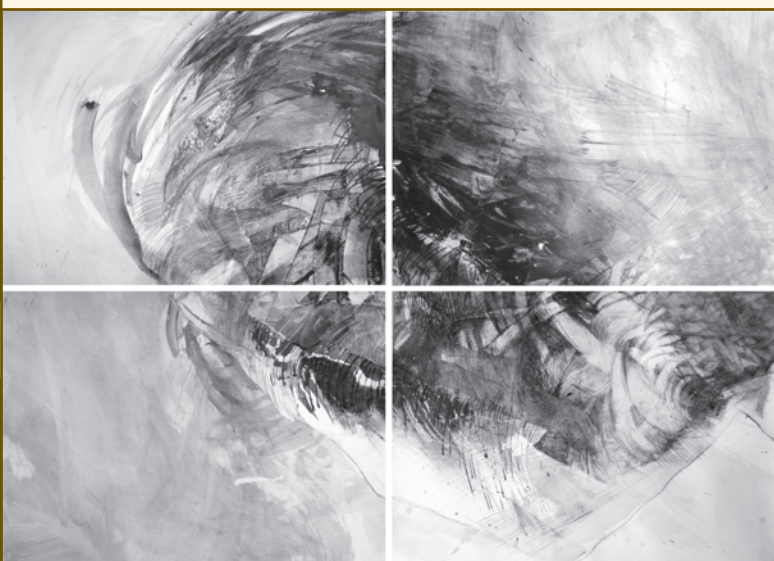
↑ **GABRIELA HABROM-ROKOSZ**
Zmienność natury
fotografia barwna, 100 x 70 cm

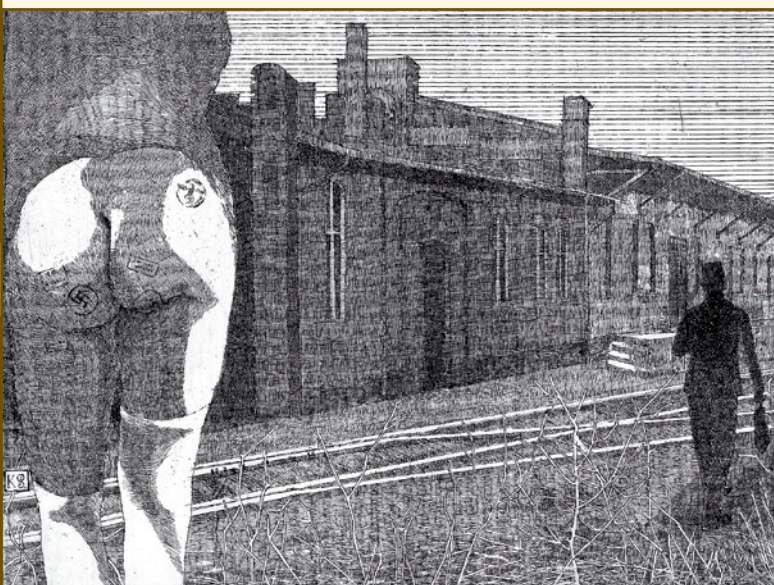
→ **GRZEGORZ HAŃDEREK**
Signum II, intaglio

↑ FRANCISZEK NIEĆ
Przedpola
linoryt, 50 x 70 cm

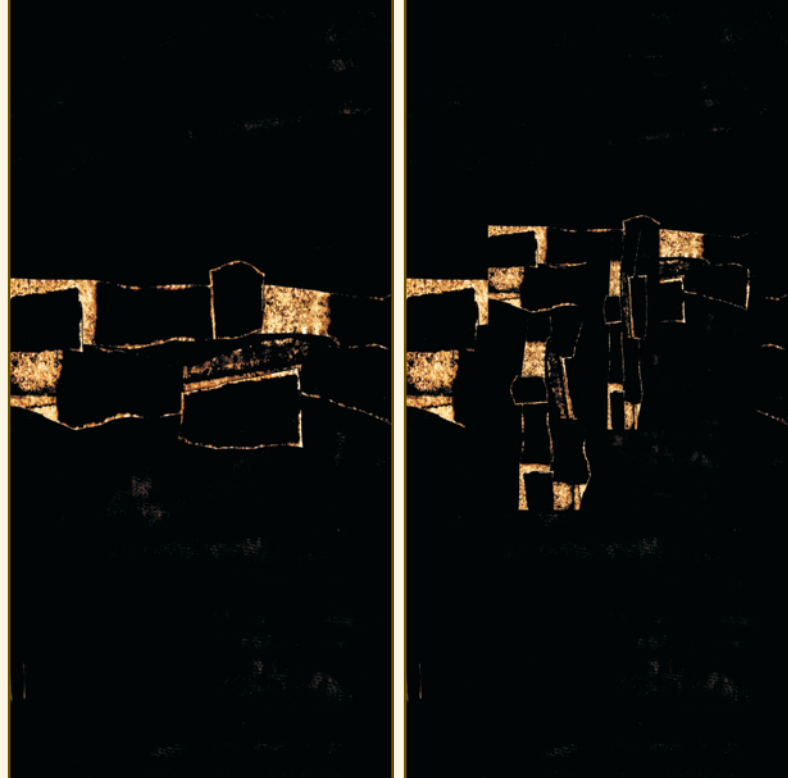

↑ WIESŁAWA OSTROWSKA
Bez tytułu
rysunek, 140 x 200 cm

↑ KAROLINA STANIECZEK
Pociąg pod specjalnym nadzorem, akwaforta, 13 x 18 cm

Sen na jawie

↑ ALEKSANDER OSTROWSKI
Sen 3, Sen 1
cyfrografia, 50 x 100 cm

↑ KAZIMIERZ SITA
Somnium, fushing

↓ PIOTR WYSOGLĄD
Misterium życia, papier czerpany

